

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning Aktsiaselts PRELVEX 14.08.2024 esitatud taotluse, **otsustan:**

- 1. Anda Aktsiaselts`le PRELVEX (registrikood 11947047) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/522670 Ervita uuringuruumis kehtivusajaga kolm aastat.**
- 2. Korraldus jõustub Aktsiaselts`le PRELVEX teatavaks tegemisest.**

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/522670 lahutamatu osa.

Uuringuluba nr L.MU/522670 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

Aktsiaselts PRELVEX (registrikood 10347224, aadress Järva maakond, Türi vald, Türi linn, Tehnika tn 3, 72213) esitas 20.07.2024 Keskkonnaametile Ervita uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (edaspidi uuringuluba) taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis, edaspidi KOTKAS 20.07.2024 dokumendina nr DM-129195-1). Korrigeeritud taotlus on esitatud 14.08.2024 KOTKAS nr DM-129195-4.

Taotletav uuringuruum asub Järva maakonnas Järva vallas Ervita külas riigile kuuluval katastriüksusel Rava metskond 163 (tunnus 31402:002:0114; maatulundusmaa 100%). Taotletav uuringuruumi teenindusala pindala on 14,76 ha.

Kinnistu Rava metskond 163 (tunnus 31402:002:0114) riigivara valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Uuringu eesmärk on ala geoloogilise ehituse, mäenduslike tingimuste ja turba kvaliteedi hindamine, et võtta uuritud turbavaru maavarade registris arvele aktiivse tarbevaruna.

Uuringu eesmärk on ala geoloogilise ehituse, mäenduslike tingimuste ja turba kvaliteedi hindamine, et võtta uuritud turbavaru maavarade registris arvele aktiivse tarbevaruna.

Geoloogilise uuringu käigus mille plaanitakse rajada kuni 20 uuringupuurauku. Uurimissügavus on kuni 6 m. Hüdrogeoloogilisteks katsetöödeks on veetasemete mõõtmine uuringupunktides, muud sihtotstarbelised tööd: laboratoorsed tööd; uuringuruumi teenindusala topograafiline mõõdistamine, turba botaanilise koostise määramine. Hinnanguline maavara kogus, arvestades kaevandamiskadusid on vähelagunenud turbal 25 tuh t ning hästilagunenud turbal 35 tuh t.

Hästilagunenud turba võimalikud kasutusvaldkonnad taotluse kohaselt on kütteturvas, kasvumulla valmistamine ning vähelagunenud turbal aiandusturbana. Taotletava loa kehtivusaeg on 3 aastat.

Geoloogilise uuringu tegemisel lähtutakse keskkonnaministri 17.12.2018. a määrusest nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöo ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“. Uuringuvõrk projekteeritakse tihedusega 200 × 200 m. Varu täpsemaks kontuurimiseks rajatakse vajadusel täiendavaid uuringupunkte. Mõõdetakse turba kogupaksus ja vähelagunenud turba kihi paksus 0,05 m täpsusega ning iseloomustatakse turba lamamis olevaid setteid.

Uuringupunktide asukohad ja maapinna abs kõrgus mõõdistatakse GPS-seadmega.

Turba kännusus määratakse 2 platsil, millel tehakse käsipuuriga 1 m intervalliga 100 torget ning registreeritakse kännutabamused.

Kolmest uuringupunktist võetakse 0,25 m intervalliga proovid turba üldanalüüsiks. Uuringuruumi teenindusalal teostatakse geodeetiline mõõdistamine ja mõõdetakse kraavide veetasemeid.

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub suures osas Endla turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 219) hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 17 plokiga ja vähelagunenud turba aktiivse reservvaru 13 plokiga, taotletava uuringuruumi teenindusmaa lõunanurk asub alal, kus maavara arvel ei ole. Taotletava uuringuruumi teenindusala ulatub idaservas kuni 1 m ulatuses hästilagunenud turba passiivse reservvaru 20 plokile ning külgneb lääneservas vahetult hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru 34 plokiga ja vähelagunenud turba aktiivne tarbevaru 33 plokiga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala asub täielikult Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikul alal (Eesti looduse infosüsteemi kood LTA1000001).

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (21.08.2024 kiri nr 9-3/24/9307-4).

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 1060 eurot tasutud 20.07.2024.

Maapõueseaduse (edaspidi **MaaPS**) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) avatud menetluse sätteid,

arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloo menetluse algatamise teate 13.09.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest 11.09.2024 kirjaga nr DM-129195-6. Kuni uuringuloo andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Eraisik H. N. soovis 11.09.2024 saada menetluse M-129195 käigu osas teavitusi.

Eraisik S. J. teavitas 17.09.2024, et on müünud kinnistu Metsamaahalduse Aktsiaselts`le.

Ervita Marjakasvatuse OÜ saatis 17.09.2024 kirja (edaspidi *kiri*) (KOTKAS 19.09.2024 nr DM-129195-10), milles palus vastata järgmistele küsimustel (kaldkirjas tsitaat):

- 1) *Miks ei ole Ervita Marjakasvatuse OÜ-d planeeritud tegevusest teavitatud?*
- 2) *Kas ja kuidas võtab uuring arvesse mõju Ervita Marjakasvatuse OÜ tegevusele, sealhulgas veetaseme muutusele meie poolt hallatavatel kinnistutel.*

Keskkonnaamet vastas kirjas esitatud küsimustele 28.10.2024 (KOTKAS nr DM-129195-15).

MaaPS § 27 lõike 3 alusel saatis Keskkonnaamet 11.09.2024 kirjaga nr DM-129195-8 uuringuloo taotluse riigivara valitseja volitatud asutustele Riigimetsa Majandamise Keskus-le (RMK),

RMK andis 27.09.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/5508 (**RMK kiri**) (KOTKAS 30.09.2024 nr DM-129195-13) nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks Ervita uuringuruumis Järva maakonnas Järva vallas Ervita külas asuval katastriüksusel Rava metskond 163 (katastritunnus 31402:002:0114) järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kirde regiooni (kirde.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis Keskkonnaamet 11.09.2024 kirjaga nr DM-129195-7 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloo taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Järva Vallavalitsus) tähtajaga kaks kuud.

Järva Vallavolikogu nõustus 24.10.2024 otsusega nr 57 (KOTKAS 04.11.2024 nr DM-129195-16) Ervita uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotlusega.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks xx.xx.xxxx ametlikku väljaandesse.

Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks 2 nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti laekus/ei laekunud.

Vastavalt HMS § 49 lõigetele 1 ja 3 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ning taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis Aktsiaselts PRELVEX-lt xx.xx.xxxx kirjaga nr xx arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Keskkonnaamet edastas sama kirja teadmiseks Järva Vallavalitsusele. Menetlusosalised vastasid xx.xx.xxxx.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnaamet kontrollis Aktsiaselts PRELVEX esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu 1“ (edaspidi määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress Harju maakond, Tallinn, Nõmme linnaosa, Männiku tee 104/5, 11216).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse (edaspidi JääTS) § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jättekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JääTS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jättekava koostamine ja esitamine vajalik.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimuseeta tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Geoloogilise uuringu loa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt maapõueseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, looduskaitse seadus, jäätmeseadus jt) sätestatud nõuded. Sellest tulenevalt ei ole tarvidust geoloogilise uuringu loa täiendavate tingimuste osas dubleerida õigusaktidega juba reguleeritud. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Ervita uuringuruumi uuringuloale seatakse järgmised täiendavad tingimused:

1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kirde regiooni (kirde.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

MaaPS § 35 lõige 1 punktides 4, 5, 8 ja lõige 2 punktides 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenud, mistõttu neid käesolevas korralduses ei käsitleta. Ervita uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 11); muinsuskaitseobjekte (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 3), mistõttu MaaPS § 27 lõigetes 4 ja 6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Aktsiaselts PRELVEX ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga 10.01.2025).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärasest ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo